

CONSILIUL PENTRU PREVENIREA ȘI ELIMINAREA DISCRIMINĂRII ȘI ASIGURAREA EGALITĂȚII

СОВЕТ ПО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЮ И ЛИКВИДАЦИИ ДИСКРИМИНАЦИИ И ОБЕСПЕЧЕНИЮ РАВЕНСТВА
COUNCIL ON THE PREVENTION AND ELIMINATION OF DISCRIMINATION AND ENSURING EQUALITY

Adresa: Republica Moldova, Chișinău, MD-2004
bd. Ștefan cel Mare și Sfint nr.180, bir.405
tel.: +373 (0) 22 21-28-17

Адрес: Республика Молдова, Кишинёв, MD-2004
бул. Штефан чел Маре, 180, каб. 405
тел.: +373 (0) 22 21-28-17

DECIZIE din 23 noiembrie 2017 cauza nr. 108/17

Membrii Consiliului participanți la ședința de deliberare:

Ian FELDMAN – președinte
Oxana GUMENNAIA – membră
Andrei BRIGHIDIN – membru
Lucia GAVRILIȚĂ – membră

au examinat, susținerile scrise și verbale ale
petiționarului: V. V., reprezentat de A.L., avocat
reclamat: B.M., ofițer de urmărire penală al Inspectoratului de Poliție Râșcani, și
au deliberat, în ședință închisă, cu privire la următoarele.

I. Obiectul plângerii

Pretinsa hărțuire pe criteriu de statut HIV pozitiv.

II. Admisibilitatea obiectului plângerii

Plângerea corespunde cerințelor art. 13 din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05.2012 și nu ridică excepțiile de inadmisibilitate prevăzute de pct. 42 din Legea cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității nr.298 din 21.12.2012

III. Susținerile părților

Alegațiile petiționarului

- 1.1. Petiționarul declară că, la data de 09 august 2017, în timpul audierii efectuate de către ofițerul de urmărire penală al Inspectoratului de Poliție Râșcani, a fost întrebat despre starea de sănătate. Petiționarul menționează că, din motiv că a refuzat să comunice acest fapt, ofițerul a comunicat cu un ton ridicat în prezența altor persoane despre statutul său HIV pozitiv.

Susținerile reclamatului

- 1.2. Reclamatul indică că, la întocmirea procesului-verbal de reținere, persoana reținută a fost întrebată dacă nu acuză careva dureri, nu suferă de careva boli sau dacă nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru și dacă nu solicită de a fi examinat de un medic. Petiționarul a comunicat că este HIV pozitiv și, totodată, a solicitat examinarea de către un medic, acuzând dureri. Reclamatul menționează că acțiunea de urmărire penală a fost efectuată în prezența ofițerului de investigație a IP Râșcani al DP mun. Chișinău, care a asigurat securitatea, a supravegheat

persoana reținută, deoarece persista riscul evadării acesteia, iar ulterior l-a escortat. De asemenea, avocatul desemnat a fost prezent la acțiunea de urmărire penală.

- 1.3. Mai mult, reclamatul susține că întrebarea privind starea sănătății a fost adresată în conformitate cu prevederile CPP în scop de serviciu și nu în scopul de a discrimina petiționarul. În cazul în care persoana reținută suferă de careva boli incurabile, acesta urma să fie plasat în condiții speciale de detenție pentru a nu pune în pericol viața și sănătatea acestuia, precum și a celor din jur.

IV. Dreptul național și internațional relevant

- 4.1. **Constituția Republicii Moldova prin art. 16 alin. 2** garantează dreptul la egalitate, stipulând că toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.
- 4.2. **Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05.2012 la art. 1 alin.1** stabilește că scopul prezentei legi este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova în sferile politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vârstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau orice alt criteriu similar; **art. 2** oferă definiția **hărțuirii** ca fiind orice comportament nedorit care conduce la crearea unui mediu intimidant, ostil, degradant, umilitor sau ofensator, având drept scop sau efect lezarea demnității unei persoane pe baza criteriilor stipulate de prezenta lege; **art. 3** stabilește că subiecți în domeniul discriminării sunt persoanele fizice și juridice din domeniul public și privat.
- 4.3. **Legea cu privire la profilaxia infecției HIV/SID nr. 23 din 16.02.2007 la art. 26¹** stabilește că este interzisă orice formă de discriminare pe motivul statutului HIV pozitiv.
- 4.4. **Codul de procedura penală la art. 9 alin. (1)** prevede că toți sunt egali în fața legii, a organelor de urmărire penală și a instanței de judecată fără deosebire de sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinie politică sau orice altă opinie, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație; **alin. (2)** condițiile speciale de urmărire penală și judecare față de anumite categorii de persoane care beneficiază, conform legii, de un anumit grad de imunitate se asigură în baza prevederilor Constituției, tratatelor internaționale, prezentului cod și altor legi; **art. 10 alin. (1)** toate organele și persoanele participante la procesul penal sunt obligate să respecte drepturile, libertățile și demnitatea persoanei; **alin. (3)** în desfășurarea procesului penal, nimeni nu poate fi supus la tortură sau la tratamente cu cruzime, inumane ori degradante, nimeni nu poate fi deținut în condiții umilitoare, nu poate fi silit să participe la acțiuni procesuale care lezează demnitatea umană; **alin. (4)** orice persoană este în drept să-și apere prin orice mijloc neinterzis de lege drepturile, libertățile și demnitatea umană, lezate sau limitate nelegitim în cursul procesului penal; **art. 15 alin. (1)** orice persoană are dreptul la inviolabilitatea vieții private, la confidențialitatea vieții intime, familiale, la protejarea onoarei și demnității personale. În cursul procesului penal, nimeni nu este în drept să se implice în mod arbitrar și nelegitim în viața intimă a persoanei; **art. (2)** la efectuarea acțiunilor procesuale nu poate fi acumulată fără necesitate informație despre viața privată și intimă a persoanei; **alin. (3)** persoanele de la care organul de urmărire penală cere informație despre viața privată și intimă sunt în drept să se convingă că această informație se administrează într-o cauză penală concretă. Persoana nu este în drept să refuze de a prezenta informații despre viața privată și intimă a sa sau a altor persoane sub pretextul inviolabilității vieții private, însă ea este în drept să ceară de la organul de urmărire penală explicații asupra necesității obținerii unei asemenea informații, cu

inclusiunea explicațiilor în procesul-verbal al acțiunii procesuale respective; **art. 104 alin. (2)** persoana care efectuează urmărirea penală, înainte de a-l audia pe bănuț, învinuit, îl întreabă numele, prenumele, data, luna, anul și locul nașterii, precizează cetățenia, studiile, situația militară, situația familială și persoanele pe care le întreține, ocupația, domiciliul și altă informație necesară pentru identificarea persoanei lui în cauza respectivă.

- 4.5. **Convenția Europeană a Drepturilor Omului la art. 14** prevede că exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională și socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație; **art. 8 alin. (1)** orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale **alin. (2)** nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acesta este prevăzut de lege și constituie, într-o societate democratică, o măsură necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protecția sănătății, a moralei, a drepturilor și a libertăților altora.
- 4.6. În **Hotărârea I.B. împotriva Greciei** (nr. 552/10 ECHR 2013) (§ 70), Curtea a notat că nu există nici o îndoială că problemele legate de situații care implică persoane care trăiesc cu HIV, intră în sfera de aplicare a vieții private. Nu ar putea fi altfel, epidemia de HIV neputând fi considerată doar ca o problemă medicală, efectele sale fiind resimțite în toate sferele vieții private.
- 4.7. În **Hotărârea Kiyutin împotriva Rusiei** (nr. 2700/10, ECHR 2011) (§ 57), Curtea a considerat că starea de sănătate a unei persoane, mai ales o problemă de sănătate precum seropozitivitatea, trebuie considerată ca un motiv de discriminare, în baza expresiei „orice altă situație”, așa cum este folosită în textul articolului 14 din Convenție, ca fiind un handicap sau echivalentul unui handicap.

V. În concluzie, Consiliul reține următoarele

- 5.1 Din materialele examinate, precum și din explicațiile petiționarului oferite în cadrul ședinței de audieri, Consiliul reține că petiționarul invocă o pretinsă hărțuire pe criteriul statut HIV pozitiv.
- 5.2 Consiliul reamintește că atât legislația națională (*art. 15 alin. (1) și art. 19 din Legea nr. 121 cu privire la asigurarea egalității*), cât și practica Curții Europene a Drepturilor Omului (*a se vedea cauza D. H. și alții v. Republica Cehă par. 82-84, par.177, cauza Chassagnou și alții v. Franța par. 91-92, Timishev v. Rusia par.57*) prevede o regulă specială referitor la sarcina probei în litigiile privind discriminarea, și anume: sarcina probei trece la reclamant atunci când petiționarul prezintă dovezi din care se poate prezuma că a existat un tratament discriminatoriu. Reieșind din alegațiile expuse, pentru a institui o prezumție a hărțuirii, argumentele și probele aduse trebuie să indice asupra următoarelor elemente constitutive, și anume:
 - a) comportamentul nedorit
 - b) care a condus la crearea unui mediu intimidant, ostil, degradant, umilitor sau ofensator
 - c) scopul sau efectul comportamentului care a fost să lezeze demnitatea
 - d) pe baza unui criteriu stipulat de lege.
- 5.3 Consiliul constată că probele prezentate de petiționar în susținerea poziției sale nu sunt suficiente pentru stabilirea prezumției existenței faptei de hărțuire a acestuia de către ofițerul de urmărire penală pe criteriu statutul HIV pozitiv. Consiliul nu neagă faptul că acțiunile reclamantului ar constitui un comportament nedorit pentru el. Consiliul înțelege sentimentul de frustrare, anxietate și intimidare pe care îl are petiționarul, însă aceste retrăiri sunt insuficiente pentru a constata o hărțuire din partea ofițerului de urmărire penală, în lipsa probelor care ar arăta cu certitudine că

un astfel de comportament a avut loc. Petiționarul s-a angajat să prezinte martori care ar confirma că acest comportament nedorit i-a creat un mediu intimidant, ostil și degradant în procesul audierii și întocmirii procesului-verbal de reținere. Însă la ședința de audieri asemenea martori nu s-au prezentat și nici nu au fost prezentate declarațiile scrise ale acestora sub propria răspundere. Prin urmare, dat fiind faptul că petiționarul nu și-a exercitat în modul corespunzător sarcina probei, Consiliul califică pretențiile petiționarului față de reclamat ca fiind neîntemeiate.

Astfel, conducându-se de prevederile art. 1-3, art. 15 alin. (4) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05.2012, coroborat cu pct. 61 al Legii cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității nr. 298 din 21.12.2012,

CONSILIUL DECIDE

1. Faptele constatate nu reprezintă hărțuire.
2. Decizia se comunică părților și va fi făcută publică pe adresa www.egalitate.md.
3. Decizia este cu drept de atac în instanța de contencios administrativ, conform prevederilor pct. 65 din Legea cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității nr. 298 din 21.12.2012 și Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10.02.2000.

Membrii Consiliului care au votat decizia:

Ian FELDMAN – președinte

Oxana GUMENNAIA – membră

Andrei BRIGHIDIN – membru

Lucia GAVRILIȚĂ – membră